

דוקא!

ומתריצין: יש משמעות שהדבר הזב, זב על ידי התוי בעינינו, דהיינו על ידי שחיטה, וזה דם, והאי ליחה זב מאליו הוא.

ומקשינן: ואימא תהיה השחיטה מלבו, שאם יחתוך שם יזוב דם רב?

ותו מקשינן: שהייה, דרסה, חלדה, הגרמה ועיקור, מנלן שהם פוסלים את השחיטה? אלא, בהכרח, גמרא, הלכה למשה מסיני היא, אם כן, שחיטה מן הצואר נמי, גמרא, הלכה למשה מסיני היא!

ושמא תאמר, אם הלכה למשה מסיני היא, אם כן, קרא ד"זובחת" למאי אתא? לומר דלא לשוייה גיסטרא. שכן משמע מלשון "זב חתהו", שיחתוך רק עד המפרקת כדי שיזוב הדם, ואין צריך יותר.

מהגוף לגמרי, (14) שכן כך משמע מלשון "חטהו", שיוציא את דמו, ולא יותר. (15)

רב יימר אמר: מנין לשחיטה שהיא מן הצואר? אמר קרא בענין שחיטת חולין "זובחת מבקרך ומצאנך, ואכלת" [דברים יב כא], לשון זבח מורה שממקום שדמו זב — חתהו! וכשחותך בצואר זב הרבה דם יותר מבמקומות אחרים בגוף.

ודנה הגמרא: מאי משמע דהאי "חתהו" — לישנא דמתברר הוא? [מאיפה נדע ש"חתהו" הוא לשון שבירה?]

דכתיב "אל תירא ואל תחת" [דברים א כא] ומשמעות "אל תחת" הוא אל תשבר.

ומקשינן: ואימא, שמא תאמר, תהא השחיטה מחוטמו, שהוא זב ליחה תמיד, שהרי לא רמוז במילה "זבח" זיבת דם

מוזכרת בין הלכות שחיטה, שהן הלכה למשה מסיני! וכתב רש"י, ש"דרסה" אינה הלכה למשה מסיני, והיא נכתבה בין הדברים שהם הלכה למשה מסיני בדרך אגב.

אך הרשב"א דחה פירוש זה, מפני שאם רצון הגמרא לומר שהפסוק בא ללמד על דרסה, לא יכלה הגמרא להביא את הדרסה אפילו בדרך אגב בתוך הדברים שהם הלכה למשה מסיני.

15. פירשנו את הגמרא לפי רש"י וגירסתו. אך התוספות חלקו על רש"י וגרסו "ולטעמין שהייה דרסה וכו'", ומפרשים שרב כהנא אמר דברים אלו למקשן שהקשה "ואימא מאוזנו", וענה לו: ודאי שמקום השחיטה הוא הלכה למשה מסיני שהוא בסימנים, ואני לא באתי אלא לדרוש שלא יעשה גיסטרא, והיינו שלא יתחיל לשחוט מהעורף ואחר כך יחתוך את הסימנים.

בחולין "דלא לשויה גיסטרא", מפרש הרשב"א שהשובר את המפרקת קודם שתצא נפשה של הבהמה — מבליע דם באיברים ואסור. [תורת הבית בית ב שער א, כב א, ובחידושו כאן].

14. פירוש המילה "גיסטרא" הוא דבר הנחלק לשני חלקים. רש"י [כא א ד"ה גיסטרא].

לפי פירוש רש"י שהבאנו, הגמרא באה לשלול את עצם הדבר שיעשה את הבהמה לגיסטרא. ועיין בהערה הקודמת שהבאנו דעות הסוברות שגיסטרא היא שחיטה פסולה, ודעות הסוברים שהיא שחיטה כשרה אלא שאינה מחוייבת.

ורש"י מפרש גם פירוש אחר, שעיקר הענין הוא שלא ידרוס, שלא יתזו את הראש בבת אחת, שהמוליך ומביא, הוא מושך את ידו כשרוצה, ודרך הדורס שהוא חותך בכח את הכל ועושה גיסטרא. ורש"י התקשה בפירוש זה, שהרי דרסה